

נחל רי נצח

יו"ל צ"י מוסדות כרמל | בראשות הרב שמואל שטרן שליט"א

גיליון מס' 688
פרשת ויגש תשפ"א

רח	אתחיל	סיום	נחל רי
17:59	17:22	16:07	ירושלים
17:56	17:23	16:21	תל-אביב
17:56	17:21	16:12	חיפה
18:00	17:25	16:28	באר שבע

דבר ראש הישיבה

השמירה בגלות

שלושת ההבטחות המיוחדות לפני הירידה לגלות - "אנוכי ארד" שרומז על "אנוכי הי" - וגם: למה יוסף שאל שוב "העוד אבי חי" לאחר שכבר אתמול שאל ונענה בחיוב

מקום שהוא יכול להתקרב להשם יתברך על-ידי שידבר הדבור באמת לפי מדרגתו, ואזי זה הדבור האמת יאיר לו, **כי אמת הוא אור השם יתברך בעצמו**, עד כאן לשונו.

וכן ניתן לראות בתחילת הפרשה, שיהודה חוזר על כל סיפור הדברים שאמר ליוסף בפרשת מקץ, ולכאורה מה הועיל לו לחזור על דברים אלו, וכי יוסף לא ידע אותם? אלא יהודה הוא בנו של יעקב שמידתו אמת, ויהודה הלך בדרכו ואימת את האמת. וכאשר שמע יוסף דברים אלו לא יכול היה לעמוד מול האמת ואז התגלה לאחיו. ועוד לומדים מכאן, שכאשר אדם אוהב באמת בעקשנות הוא נצח את השקר, כי דברי אמת ניכרים.

בפרשתנו ה' יתברך מבטיח ליעקב שלושה הבטחות: "אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם, אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה, ויוסף ישית ידו על עיניך".

ההבטחה הראשונה היא "אל תירא מרדה מצרימה", אל תפחד לרדת למצרים, אל תפחד שמא תרד ברוחניות.

מובא בספר "בית הלוי" פירוש הפסוק "אל תירא מרדה מצרימה", שעם ישראל הוא עם היחיד שה' עושה לו ניסים שלא כדרך הטבע. יעקב חשש שעל ידי שירד למצרים שמא ההנהגה הזו תיפסק ועמים אחרים יזכו להנהגה ניסית, על כך ה' הבטיחו "אל תירא מרדה מצרימה".

אי אפשר לעמוד בתוכחה

ובענין האמת הפנימית האמיתית ישנו פירוש נורא. כשיוסף התגלה לאחיו ואמר להם "אני יוסף אחיכם", השאלה הראשונה ששאל היתה "העוד אבי חי". זה לא מובן, הרי כבר אתמול שאל אותם "השלום אביכם הזקן אשר אמרתם, העודנו חי?", והם השיבו לו כי הוא חי, ומאז בואם למצרים לא נסעו חזרה הביתה, ומה מקום יש לשאלם עכשיו שנית?

ומתרצים המפרשים שהתכוון להוכיחם על שציערו את אביהם במכרם אותו, וכוונתו "האם עדיין אבי חי, למרות שכל כך ציערתם אותו? אתם דואגים כל כך לבנימין, וטוענים שאם תחזרו אל אביכם והוא אינו עמכם הוא ימות ח"ו. האם לא חשבתם את זה לפני שמכרתם אותו? האם עדיין אבי חי למרות הצער העצום שגרמה לו מכירתך?".

זה פירוש דברי המדרש רבה (צג יג) "אמר אבא כהן ברדלא: אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה, יוסף קטנו של שבטים לא יכלו אחיו לענות אותו כי נבהלו מפניו, לכשיבא הקב"ה ויוכיח לכל אחד לפי מה שהוא שנאמר (תהלים נ) אוכיחך ואערכה לעיניך על אחת כמה וכמה". שגם ביום הדין יהיה התוכחה לכל אחד ממעשיו על מעשיו, כלומר שיראו לו שהם סותרים זה את זה. על כל עוון וחטא בפני עצמו סובר האדם שיש לו קצת תירוץ, אבל בשמים יוכיחו לו שהתירוצים אינם צודקים ואינם אמת. אדם אומר לעצמו שלא קם בבוקר כי היה לו קשה, אבל יראה לו שבמקום אחר שהיתה לו עסקה או טיול הוא קם מהר ובזריזות וכו'...

השם יתברך יזכנו לזכור תמיד את התכלית ואת יום הדין ולחיות לפי הזכרון הזה, וזה יסייע לנו שלא נבוא לידי עבירות.

שמירת העיניים בזכות הצדיק

ההבטחה השנייה, הבטיחו שיהיה עימו וגם יעלה אותו להיקבר בארץ ישראל, וכן את זרעו יעלה חזרה לארץ ישראל. ואפילו כאשר תהיה גאולה בבחינת "בעתה" - שהגאולה תתאחר, אעפ"כ לבסוף יעלה את עם ישראל.

בברית בין הבתרים נגזר על זרעו של אברהם אבינו גלות, וכאשר קנה יעקב את הבכורה מעשו ידע שזרעו יהיה זה שיעבור את הגלות, אך לא ידע בדיוק להיכן צריכים לרדת בגלות. כיון שנתוודע לו שיהיה הגלות במצרים נתיירא שמא בניו לא יוכלו להיות כל כך הרבה שנים בשיעבוד, ועל כך הבטיחו ה' שלא יניחם להתקלקל לגמרי, ואם יצטרכו יוציאים קודם שיושלם הזמן.

ההבטחה השלישית "ויוסף ישית ידו על עיניך", הבטיחו שבזכות יוסף תהיה לו ברכה ושמירה. ובזה מרומז עניין ההתקשרות לצדיק, שע"י התקשרות זו - אעפ"כ שאדם מונח במדרגה תחתונה - הוא יכול לזכות להינצל מהרהורים ומחשבות זרות בכח הצדיק, וכן יש בזה גם סייענא דשמיא לשמירת העיניים כמ"ש "...ישית ידו על עיניך".

אנוכי אעלך

מובא בליקוטי הלכות (חנוכה ו') על הפסוק "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה", שהתורה נקטה לשון "אנוכי" דווקא כדי לרמז על המילים שפותחות את עשרת הדברות "אנכי ה' אלקיך". וזה לשונו: כי על ידי בחינת "אנוכי", שיזכור האדם בכל-מקום-שהוא תיבת "אנוכי", יהיו "אנכי ה'", כי השם יתברך נמצא בכל מקום, ואזי בכל

יהודה הוא בנו של יעקב שמידתו אמת, ויהודה הלך בדרכו ואימת את האמת; וכאשר שמע יוסף דברים אלו לא יכול היה לעמוד מולה...

להזמנות: **02-6289761** / **052-7679638** | **שביל חדש** נפתח אל הלב | **ספרו החדש של הרב ח' שמואל שטרן שליט"א**

ההיי טק של מצרים

אוכל ושתייה וביגוד, והם החלו להעריך אותם, ההערכה התגלגלה להערצה, ומשם הדרך לאלילות קצרה... ומה שמעניין הוא שבסוף מי שעשה מהם כסף נהיה מתועב בעיניהם, הם שכחו איך הכל התחיל...

וכיון שמצרים היתה שטופה בהערצה הזו של כסף, עד שהמלך העשירי מכולם נהיה גם הוא אליל, והיאור - מה קרה לך הרי הוא מקור השפע [ח"ו], ודאי שהוא אליל אצלם... ובגלל זה נכנסו בני ישראל לארץ המְכֻסְפֶּת הזו, לשבור קצת את תאוות הממון המשוגעת.

וגם בימינו, שנים רבות לאחר שמצרים העתיקה נמצאת רק במוזיאונים, עדיין הכבש הזה שולט בראש.

יצרא דעבודה זרה של תאוות ממון עוד לא בטל. אתה יכול לראות יהודים טובים, אברכים עם ראש חרף או בעלי-בתים עם הבנה ישרה, שיכולים להאיר את סביבתם במאור התורה, אבל הבעיה שלהם היא שכל רגע פנוי הם מנצלים לעוד עבודה מהצד ועוד רווח כלכלי, והדור הבא ממש חבל. הרי אנחנו מאמינים בני מאמינים שה' יכול לפרנס אותנו בכל עבודה בה נעבוד, רק כדי שלא יהיה

נס גלוי אתה צריך לעשות איזשהו כלי לשפע שמגיע מהשמים, אבל למה אנחנו רצים כל היום ומנסים להשיג איזו הנחה במשכנתא ושורפים שעות של לימוד תורה?

וכשאני בודק את העניין אני רואה שעבירה גוררת עבירה, שכשאני רץ אחרי מידי הרבה כסף אני גם נהיה עצוב, כי בסופו של דבר לא אצליח לשפץ את הבית כל שנה אם לא אקח הלוואות ואתאמץ בעבודה למעלה מהראש, ואז אני נהיה מלא עצבים ורוגז על כל מה שזז למה הוא זז ועל מה שלא זז למה הוא לא. אז כדאי פשוט לרדת מזה, לעבוד את המינימום, ולשמוח במה שה' נותן.

(עפ"י ליקוטי הלכות תפילה ד אות ז,
ברכת המזון ד אות יט, אבידה ג אות ה, ועוד)

שבוע הכי מתבקש היה לכתוב על המפגש הדרמטי [בתחילה] והמרגש [בסוף] של יהודה ויוסף, שלרבי נתן יש הסבר יסודי מאוד בעניין לגבי 'תרי משיחין', משיח בן יוסף ומשיח בן דוד שנפגשו, אבל בסוף החלטתי להתעכב על עניין 'שכוח' משהו, לא בתחילת הפרשה ולא בסופה, ככה באמצע, בסנודוין'.

יוסף ביקש מאחיו שיאמרו לפרעה שהם רועי צאן, בשביל שמצרים ישלחו אותם להתגורר בגושן, כי מצרים מתעבים את רועי הצאן ולא רוצים שיגורו לידם (מו, לד).

כזו דבקות בעבודה זרה... אדם הרועה צאן אינו מתעלל בכבשים, הוא בסך הכל רועה אותם ברחמנות ומספק את כל צרכיהם. אבל מבחינת המצרי, בנאדם שמתייחס לצאן כרכוש וכאמצעי להשגת חלב וצמר - הוא מופרך לגמרי, אל תגור לידנו.

אבל מה שמעניין זה מהיכן הגיעה אליהם השטות הזו. הרי הרמב"ם אומר (הל' ע"ז פ"א א-ב) שהאנשים התחילו לעבוד לכוכבים בתור משמשי האלוקים ובמהלך הדורות שכחו מכך, אבל מהיכן הגיעה הטיפשות לסגוד אל

לְעִמְאֻלְעַ מסכן שהדבר היחיד שהוא יודע לעשות [חוץ מללכלך] הוא לעשות מְהֵהֵהֵהֵה צרוד?

אבל כולנו למדנו [לפחות בטשחיות...] את סיפורי המעשיות הקדושים של רביה"ק מוה"ן, ושם מסופר [במעשה מבעל תפילה] על אותה מדינה שכשסיפרו להם שיש סוסים שמקשטים אותם בהרבה מאוד כסף וזהב - הם נהיה "מלאכים" מבחינתם... אצלם הכל נמדד בכמות הכסף שהיתה לאדם, וכשאדם עשה את המיליארד הראשון הוא לא נהיה סתם מיליארד אלא "אלקות" לפי ההשגות שלהם.

וככה היו המצרים. הם ראו שהצאן הוא ההשקעה הכי טובה, ההיי-טק של העולם הישן. הם אוכלים בשדה הפתוח, מחד שקטים ולא עושים בעיות ומאידך מניבים

**שכשסיפרו להם
שיש סוסים
שמקשטים אותם
בהרבה מאוד
כסף וזהב - הם
נהיה "מלאכים"
מבחינתם**

לצעירי הצאן

אֶסְתִּירָה!

"אָמַר אָבָא כְּהוּ בְרָדְלָא: אוי לנו מיום הדין אוי לנו מיום התוכחה". על כל עוון וחסא בפני עצמו סובר האָבָם שיש לו קֶצֶת תְּרוּץ, אָבֵל בְּשִׁמְיִם יוֹכִיחוּ לוֹ שֶׁהַתְּרוּצִים אֵינָם צוֹדִיקִים וְאֵינָם אֲמֵת. אָדָם אוֹמֵר לְעַצְמוֹ שְׂלֵא קָם בְּבִקֵּר כִּי יִהְיֶה לוֹ קֶשֶׁה, אָבֵל יִרְאוּ לוֹ שֶׁבְּמִקּוֹם אַחַר שֶׁיִּתְּחֶה לוֹ עֶסְקָה או טיול הוא קָם מְהֵר וּבְבִרְיוֹת...

מתוך מאמר ראש הישיבה

שלום כואב בין הצדיקים

118 שנים לפטירת רבי יהושע מדז'יקוב בעל "עטרת ישועה", שב"ק ו"א טבת תשפ"א - תרע"ג

השכיבו את ראשם שוב על השולחנות, עד לשעת חצות. המולה גדולה העירה את חסידי שינאווא משנתם, ומוחם הצטלל לגמרי כשהתחילו לשמוע את קולו האדיר של רבי יהושע. בלבת אש זעק הוא את פסוקי הסליחות כשליבים של החסידים נמש כמים ומעיניהם נטפו נחלי דמעות ורתחות.

לאחר הסליחות לא היו מסוגלים החסידים להרדם, והאיצו בעגלונם לנסוע עכשיו לשינאווא. במהלך הדרך סחו בהתפעלות על ההתעוררות הגדולה שחוו במהלך הסליחות של הרב מדז'יקוב, אך הם לא ידעו כי בעלי לשון הרע לא פסו מהעולם והם גם כעת בדרךם לשינאווא...

עם הגיעם לשינאווא נקראו בדחיפות לבית רבם. בלב הולם נכנסה החבורה אל רבי יחזקאל, והוא חקר בחומרה: "הם נכונה השמועה שהייתם אצל הרב מדז'יקוב בסליחות 'זכור ברית'?"

החסידים החליפו צבעים והחלו להתגמגם, אך יוחנן, מיודעונו, ראה כי אין לו מה להפסיד והוא החל מספר לרבו בהתלהבות על אמירת הסליחות אצל הרב מדז'יקוב, בתארו בצבעים חיים את החסידים הדז'יקובאים הלמדנים שדבוקים בלב ונפש לרבי יהושע, ואת ההתלהטות הגדולה ששררה בבית המדרש - וגם בליבותיהם - בשעת אמירת הסליחות.

המשב"קים זעמו על חוצפתו של החסיד לומר כך על בר-פולגתו של רבם ואף ניסו בכל דרך להפסיק את דיבוריו, אך הר"ק משינאווא האזין בקשב לדבריו, שאל שאלות בעניין והוסיף לחקור, עד שראו עליו בבירור כי הוא מסיר את התנגדותו מהרב מדז'יקוב.

יוחנן הסתובב בשינאווא כחתן. ראש השנה עבר עליו בהתרוממות והתרגשות: הלא הוא זה שזכה להשלים בין המלכים הגדולים! אך

לאחר כשלושה חדשים, בו' טבת תרנ"ט, הסתלק הר"ק משינאווא לבית עולמו כחסידי המומים וכואבים.

באחד הימים הזדמן לרבי יהושע מדז'יקוב לשמוע את אשר עולל יוחנן, בפייסו את הרב משינאווא ובהורידו ממנו את התרעומת התמידית ששכנה עליו מציודו, ולצערו לא היה גבול. בפעם הראשונה שפגש את יוחנן אמר לו בכאב: "מה היה איכפת לך שהזקן הלא היה מסתובב עוד כמה שנים בעולמינו?"

יוחנן הוכה בהלם. הוא הבין כי פיוסו בין האדמו"רים היה נראה טוב ונפלא, אך הוא זה שהביא לפטירתו של רבו בטרם עת. כנראה הרב משינאווא לא רצה לעזוב את העולם ולהשאיר את הדור ללא מנהיג ראוי, אך כששמע על מעלתו של הרב מדז'יקוב ניאות לעלות לגן עדן והשאיר את צאן מרעייתו יתומים...

"מבינים אתם" סיים יוחנן בכאב את סיפורו לחבורת החסידים, "התרברר שאני הוא שגרמתי למוותו של רבי משינאווא. כעת מבינים אתם למה לעולם הנני עצוב ודואב?"

(מקור: מפי ספרים וסופרים על פרקי אבות פ"ג, מפי ר"ק קופטיל ז"ל ששמעו "יוחנן" בעצמו)

"שוב יוחנן (שם בדוי) עם הפרצוף המדוכא שלו" התרעמו פרחי החסידים זה באזני זה, "הוא מסתובב עם פרצוף של תשעה באב כאילו איננו היום יומיים לפני פורים". כמה סימוני ידיים זריזים שהוחלפו בין האברכים הצעירים סימנו את התכנית.

לאחר מספר דקות ניגשה כל החבורה, אחד אחרי רעהו, אל יוחנן והחלו להפציר בו לפרוק את צרת נפשו. חבורת המתאספים התעבתה משנייה לשנייה ונתנו ליוחנן את ההרגשה שאין לו בחירה, ויוחנן אכן הרגיש זאת. בליט ברירה הוא החל בסיפורו המרתק, מה מעיק עליו כבר עשרות בשנים ואינו נותן לו מנוחה.

...

עשרות שנים אחורה. שלהי אלול תרנ"ח.

יוחנן הצעיר פתח את ארנקו, הוציא ממנו סכום נכבד ונתן לעגלון הכרסנני. כמוהו עשו עוד מספר חסידים, וכשכל הציבור התאסף שרק העגלון בשוט הגומי והסוסים החלו בהליכה מהירה, לשינאווא העיר.

עוד ימים מספר ראש השנה יופיע בהדרו, והחסידים מבקשים להגיע לרבם, רבי יחזקאל משינאווא בנו בכורו של הר"ב חיים" מצאנו, כבר לסליחות "זכור ברית" הנאמרות בערב ראש השנה.

אך בצהרי כ"ח אלול הם עדיין בדרך כשינאווא רחוקה, והם מרגישים כי הם חייבים לעשות עצירה בעיר סמוכה, לרענן מעט את הפנים וליישר את העצמות.

אמרו את שאמרו לעגלון, והסוסים נטו לעיר הסמוכה, שהשלט שבכניסתה אמר כי נקראת דז'יקוב. מה? שוב? איך? דז'יקוב? מתח רב החל לשרור בעגלה. זאת יודעים כולם כי רבם משינאווא מתנגד חריף הוא לרבי יהושע מדז'יקוב, וההתנגדות לדרך החלה כבר בימי אביו של רבי יהושע, רבי מאיר בעל "אמרי נועם". אך העגלון לא שם לב לשקט המתוח ונכנס בטבעיות לרחוב היהודים, ונעצר... מול בית הכנסת הגדול.

החסידים השינוואאים התלחשו ביניהם, ולבסוף ירדו מהעגלה בצעדים מהוססים. חרש פתחו את שערי בית המדרש, נכנסו לחדר התה וחיימו לעצמם מעט שתייה. לאחר זמן ישבו השינוואאים בחבורה והתלחשו ביניהם, כשמהוון להון שקעה החמה והם הספיקו להתפלל מנחה וערבית ואף להניח את ראשם מעט על השולחנות הרחבים.

עשר בלילה. אחד החסידים קם, מעורר את רעיו ומזכיר להם כי עליהם להגיע לרבם עד שעת חצות הליל, שעת אמירת הסליחות. אך חבריו פיהקו לנגדו: "אין סיכוי גדול שנספיק את הסליחות אצל הרבי אם נצא כעת" טענו בהגיון, "מסתבר שנתקע איפשהו באמצע הדרך... מה, וכי דז'יקוב אין יהודים טובים? ניתן לומר סליחות בכל מקום, ומחר בבוקר ניסע כולנו יחד אל רבינו משינאווא לקראת ראש השנה".

הדעה המקלה התקבלה על המוחות העייפים, וכולם

ליבים של החסידים נמש. המצבה על קברו של ה"עטרת ישועה" ושער ספרו

ללא השפעה סביבתית! (מאמר ב')

אתה? "עונה הילד": "על ברכי אמי". גם אם נשאל אותך לאחר רבע שעה "איפה אתה עכשיו?", יענה "על ברכי אמי!". לא משנה לו איפה הרכב נמצא, הוא לא יודע כלום, הוא רק יודע שהוא נמצא על ברכי אימו. הדבר הזה נותן לו את כל הביטחון והעוצמה, הוא מבחינתו מוגן לגמרי ולא מעניין אותו כלל היכן הוא, כי הוא יודע שאימו רוצה רק בטובתו.

אבות האומה אברהם יצחק יעקב, יוסף הצדיק, דוד המלך, וכן כל צדיקי וכשרי האומה היהודית לדורותיה ידעו דבר אחד: בכל מצב שהוא, ולא משנה מה המצב, אני נמצא בידיים האמונות של אבא בשמים. מה זה משנה מי נמצא מאחורי או מלפני? הלא אני והקב"ה חבוקים יחד, אז איך אני יכול ליפול? הרי הוא פה, ולא רק פה אלא אני נסמך עליו ממש!

כך הרגישו אבותינו, וכך היו מסוגלים לעמוד נגד כל הזרמים החזקים שניסו להפילם מכל צד ופינה. אברהם עמד כצור חלמיש נגד ההשפעות המזיקות של סביבתו, כך יצחק למול אחיו הפראי, וכן יעקב ששהה עשרות שנים בסביבת אחיו הרשע ועשרים שנה בקרבת דודו ה"נחמד" לבן. גם על יוסף כתוב ש"שם שמים היה שגור בפיו", כי תמיד הרגיש שה' איתו, וכך יכל לעמוד מול כל הנסיונות שניסו להפילו בכל עת.

נסיים במשל הידוע, על האדם שאמר כביכול להקב"ה, בהביטו על תמונת מסלול חייו: מדוע כל הזמן אני רואה טביעות נעליים בחול כששני זוגות הולכים יחד, אחד שלי ואחד שלך, הקב"ה, ובזמנים הכי קשים שלי אני רואה רק זוג אחד! לאיפה נעלמת בזמנים הקשים?

עונה לו הקב"ה: שוטה שבעולם! הזוג הזה שאתה רואה הם זוג הרגלים שלי כביכול! אני העליתי אותך על כתפי ולכן אתה רואה רק זוג אחד...

כאשר האדם יודע ומפנים את הנקודה הזאת אין סיכוי כלל שייפול ברשת הייאוש או החטא, כי כשאבא לידי אינני לא יכול לעשות מה שעולה על רוחי.

אם נשכיל ונחחד את הנקודה הזאת לילדינו, והם יפנימו זאת בעזרת בשם, נעזור להם מאוד לעמוד איתן מול כל זרם אשר ינסה להפילם.

עזרת השם נמשיך ללוות את מלכנו דוד במסלול חייו כדי שנוכל ללמוד מדרכיו וליישם הלכה למעשה.

דוד המלך כבר יושב על כסא מלכותו. לאחר כל הזמנים הקשים שעברו עליו - הוא נמצא בשיא. כל עם ישראל נכנעים אליו, הוא מנהל את המלכות ביד רמה. ועכשיו הגיע הרגע המכונן: דוד קנה שטח לבנות עליו את בית השם. הגיע הזמן להעלות את ארון הקודש, את הארון המיוחד שבו לוחות הברית, אל עיר הקודש ירושלים.

כל העם היהודי מתרגש ומתכונן לרגע הגדול שדורות ציפו לו בכיליון עיניים. דוד מגיע לחצר שבה מונח הארון ומתחיל לעלות לכיוון ירושלים, דוד מכרכר ומפזז סביב הארון במלוא הכוח וכל העם מסביבו.

איך אמור דוד להרגיש בכאלו רגעים? כבני אדם, איך אנו מרגישים כאשר אנחנו מחתנים את אחד הילדים? בשיא העולם... הנה הגעתי לרגע הגדול... ומה אמור דוד המלך על אותו רגע: "ולא הלכתי בגדולות" (תהלים קלא א). אותו דוד שהייתי כאשר ישבתי עם הצאן במדבר, אותו דוד שהייתי כאשר אָחי ביזו אותי, בדיק - אבל בדיק - אותו דוד אני כרגע.

איך מגיעים למדרגה הגבוהה הזאת? איך נַבְּק אנחנו בדרך הזאת?

על זה בדיק עונה לנו דוד המלך בהמשך הפרק: "אם לא שויתי ודוממתי נפשי", כלומר אני מדמה את עצמי "כגמול עלי אמו", כתינוק קטן על אמו האוהבת, "כגמול עלי נפשי" - כך אני מדמה את עצמי. נצייר את הדברים ונפרטם כדי שנוכל יותר להבינם:

יהודי יוצא מירושלים לכיוון בני ברק. מתקשר אליו חברו: "איפה אתה כעת?" - "אני עכשיו ביציאה מהעיר". לאחר רבע שעה מתקשר הטרדן שוב: "איפה אתה?" - "אני עכשיו בשער הגיא". לאחר רבע שעה שוב מצלצל הטלפון, ומי זה - כמובן...: "איפה אתה?" - "כעת במחלף ענבה". וכן על זה הדרך עד שמגיע לבני ברק.

אבל ילד בן שנתיים היושב על ברכי אמו בדרך מירושלים לבני ברק, ושואלים אותו "ילד יקר, איפה

**אברהם עמד
כצור חלמיש
נגד ההשפעות
המזיקות של
סביבתו, כך יצחק
למול אחיו הפראי,
וכן יעקב ששהה
עשרות שנים
בסביבת אחיו
הרשע ועשרים
שנה בקרבת דודו
ה"נחמד" לבן**

הצטרפו כעת ותקבלו חיים טובים יותר מתאים לכל בני המשפחה

מיוחד למצטרפים כעת:

מסלול 1 | חודש ראשון | 1-1 ₪ בלבד!
מסלול 2 | 3 חודשים ראשונים | 1-990 ₪ בלבד!
מסלול 3 | חודש ראשון | 28 ₪ לחודש בלבד!

02-623-1218 מוקד מנווים

ניצוצות

הופיע! גליון חודש סבת

שאלה:

כמה צריך להתכופף כשפוסעים אחורה אחר תפילת העמידה?

תשובה: עד שיבלטו ויזדקרו בגב כל החוליות של עמוד השדרה.

החוב זכר:

הרמב"ם (הל' תפילה פ"ה ה"י) כותב שבשמונה-עשרה ישנם חמישה כריעות. איך חמישה? הרי כל ילד יודע שכורעים בברכה הראשונה בתחילה ובסוף, וגם במודים בתחילה ובסוף, איך זה נהיה חמישה? נסתכל איך הרמב"ם מפרט את הכריעות, ונראה שהוא מוסיף את הכריעה בסיום התפילה, כשפוסע שלש פסיעות לאחוריו.

ושתיה הלכות לאחר מכן (ה"ב) כותב הרמב"ם: "כל הכריעות האלו צריך שיכרע בהן עד שיתפקקו [-שיבלטו] כל חוליות שבשדרה, ויעשה עצמו כקשת". כלומר גם הכריעה האחרונה צריכה להיות כריעה ככל משפטיה. וכך פסק המשנה ברורה (ס' קכ"ג סק"א וביה"ל ס' קיג ס"ד).

אז נזכיר שוב את הכללים ההלכתיים כמבואר ב"משנה ברורה" (ס' קכג): בסיום תפילת העמידה יש לכווץ, ובעודו כורע ללכת שלש פסיעות לאחוריו. שיעור הפסיעות - לא פחות מעקב בצד גודל [כלומר שאגודל הרגל יוצב בצידו של עקב הרגל השנייה], ואף אם המקום צר ודחוק אין להקל בכך ולפסוע פסיעות קטנות יותר, ויש מקילים לפסוע פסיעה קטנה יותר במקום הדחוק.

ולפני שירים את הראש, כשהוא עדיין כורע, יפנה את הפנים לשמאל ויאמר "עושה שלום במרומי", וימשיך לכווץ ויפנה את פניו לימין ויאמר "הוא יעשה שלום עלינו", ואחר כך ישתחוה קדימה ויאמר "ועל כל ישראל".

ניצוץ לשבת

מתוך גיליון 'ניצוצות', מגזין הלב לכל המשפחה

השמחה האדירה

יתקן הכל. לא צריך להסתכל על שום דבר, רק להחיות את עצמנו עם הנקודה המרכזית, שזה לקוטי מוהר"ן, התבודדות, רצונות וכיסופין, מצוה גדולה להיות בשמחה תמיד, ואין שום יאוש בעולם כלל. זה העצות שהרבי הנחיל אותנו, ופניו ושכלו נמצאים בספרים. ואנו צריכים ללכת עם האמונה הזאת, ואנו צריכים להתפלל להשי"ת שיכניס בנו את האמונה והשמחה הזאת.

איתא בגמ' על רבי עקיבא שנאסר בבית הכלא ופפוס אמר לו 'אשריך שנתפסת על דברי תורה'. וכך אפשר לומר 'ברוך השם שעוברים עלינו בלבולים ויסורים, זה סביב ברסלב, ברוך ה' שנתפסנו על דברי תורה, שעוברים עלינו בלבולים על שאנחנו אצל הרבי, וברוך ה' ניצלנו מבלבולים אחרים שיש לאנשים בחוב'. כל זמן שמתסובבים סביב לרבי, כן עשינו שעה התבודדות או לא עשינו - זה עוד דבר, כן קמנו חצות אולא - זה עוד דבר, אבל אנו מאמינים שהרבי יתקן אותנו, וכל השאיפות שלנו זה הצמאון שאנו רוצים לקיים את העצות של הצדיק.

(הרה"ח ר' ישראל מאיר ברנר, מגזין 'ניצוצות' תשרי תש"פ)

בספר 'ויאל משה' כתב הרה"ק מסאטמר שדרך החסידות נשתכחה, השתכחה תורת הבעש"ט, והעולם החסידי לא היה יכול לקבל את מה

נשתכחה תורת הבעש"ט. רבי יואל מסאטמר

שאמר. אבל במקום אחר הוא כותב, שאף על פי כן אין הקב"ה עוזב את עם ישראל, והאדם שמתקרב לאיזה צדיק מפורסם בתמימות הוא בוודאי יקבל שפע טוב, אפילו שהוא מקורב לאיזה מפורסם, אף אם המפורסמים עצמם יעבור עליהם מה שיעבור, אך המקורב הרי התקרב בתמימות וחשב שזה הצדיק.

הזכרנו זאת כדי להתעורר לשמוח ולהיות מאושרים שאנו זוכים לדעת מהרבי, והרבי הבטיח לנו, ובוודאי יקיים הבטחתו בלי שום ספק. רבי לוי יצחק בנדר אמר כמה פעמים שאם היינו ראש השנה באומן, נוכל לומר בעולם הבא 'עשינו כל מה שמוטל עלינו', וכי מה עוד יכולנו לעשות למען תיקון נפשנו? ... וזו השמחה

הגדולה שצריך להיות בלבנו, על שאנו מאמינים בני מאמינים שבוודאי הרבי יתקן אותנו, ואפילו שעובר עלינו מה שעובר, ואנו נמצאים בשאלות תחתית ומתחתית. יש אנשים שדואגים 'מה יהיה, הרי יש כאלה מרחקים ולא רואים שום פתח, שום תקוה', אבל בוודאי רבינו

פתגם השבוע

ילד ללא אהבה עלול להיפגע בנפשו

מתוך הספר 'פיקדון משמים', המדריך המושלם לחינוך. מאת ראש הישיבה הרב שמואל שטרן שליט"א

הצלחת ולרפואת הרב אליעזר בן עטיא שליט"א

טל משה בן בת שבע ואדל בת דבורה ציפורה רחמים לכל הישועות

העלון נתרם השבוע

הצלחת משפחת אוקן

הצלחת משפחת שרון

הצלחת משפחת שילר

נס"ז נ"ה

סטודיו טאטע

סטודיו ליצירת יהודית

יצוב נרפי | צילום ילדים ומשפחות | מתנות ומזכרות |

tate.odell@gmail.com | 054.844.1858

נחשף בית הכנסת של גדולי החסידות

התגלית שמרעישה את עולם החסידות: בית המדרש ההיסטורי בעיר רובנה

ואת העוסקים במלאכה כאשר הבנו את גודל התגלית".

אבל הגילוי של בית הכנסת ההיסטורי אינו היחיד. לדברי השליח, "מצאנו סימנים למקווה קדומה באחת ממבואות הבניין. על פי עדויות, זהו מקווה הטהרה ששימש את תלמידי המגיד". על

פי הידוע, המגיד עצמו לא השתמש במקווה, בשל מצבו הבריאותי ועל פי הוראתו של הבעל-שם-טוב; הבעל-שם-טוב הורה לתלמידיו לכוון בטבילתם כדי להוציא את המגיד ידי חובה.

בעקבות התגלית החליט הרב שניאורסאהן על שיחזור מאסיבי של בית הכנסת העתיק. "מאז שהגעתי לעיר, דאגנו כפי-יכולתנו לשיפוץ בית הכנסת כמה פעמים, אך למרות זאת מצבו הגרוע מחייב שיפוץ נרחב, שמא יקרס חלילה. הגג, החלונות והקירות מתפוררים, ובחורף הקשה דולפים מהם מים ושלג".

זקוק להצלה מיידית

בית הכנסת הקדוש נמצא בסכנה מוחשית וזקוק להצלה מיידית. "אדמו"ר הזקן העיד שהמופתים 'התגלגלו אצל המגיד מתחת לספסלים', אבל לא היה זמן להרים אותם. כל זה התרחש כאן בבית הכנסת, מקום שאפשר לחוש בו הוד וקדושה וכעת עומד בפני סכנה", מזהיר הרב שניאורסאהן.

יש לציין כי בנוסף לערכו הרוחני וחשיבותו ההיסטורית, בית הכנסת משמש גם כמבנה היחיד הנמצא בחזקת הקהילה ובו מתקיימת מרבית הפעילות הקהילתית, כאשר מבנה נוסף מושכר לטובת מוסדות חינוך, וכעת בכוונת השליח ברובנה לגאול מבנה גדול הנמצא בסמוך, שבו שוכן בית הכנסת הגדול של העיר אשר הולאם על ידי הרשויות. המבנה טרם הוחזר עד כה לידי הקהילה וכעת עומד למכירה, וכולנו תקווה כי יצליח להציל את המקום לטובת ביסוס הקהילה היהודית.

ב תקופה האחרונה, בהשגחה פרטית, עלה שליח חב"ד בעיר רובנה, הרב שניאור שניאורסאהן, על תגלית היסטורית דרמטית ומפתיעה: מתברר כי בית הכנסת היחיד ששרד את אימי השואה והקומוניזם, ברחוב שקולניה 39, שבו מתפללים כיום יהודי רובנה, הוא למעשה ה"אלטע קלוז", בית המדרש הישן ששימש את המגיד ממעזריטש ותלמידיו, כל גדולי ומייסדי החסידות.

מסמכים בארכיון הממשלתי

למרות שהמגיד מכונה על שם העיירה מעזריטש שבה השתקע בשנת ה'תק"ר, לאחר פטירתו של הבעל-שם-טוב, המגיד ותלמידיו הקודשים התגוררו בתקופה ארוכה בעיר רובנה שבאוקראינה, מרחק של 40 קילומטרים ממעזריטש.

בתקופת הנהגתו וישיבתו בעיר רובנה הפך בית מדרשו למקום ייסוד של תורת החסידות

וחסידויות מוכרות רבות החלו שם, בין תלמידיו הבולטים: רבי אהרון הגדול מקרלין, ר' מנחם מענדל מויטבסק, ר' מנחם נחום מצ'רנוביל, "האחים הקדושים" ר' זושא מאניפולי ור' אלימלך מליז'ענסק, "סגנון של ישראל" ר' לוי יצחק מברדיטשוב, ר' לייב שרה'ס, וצעיר תלמידיו רבי שניאור זלמן מליאדי בעל התניא.

"העיר רובנה ידועה ומפורסמת כעיירה יהודית חשובה שבה שימש הרה"ק המגיד ממעזריטש כמגיד מישרים לפני נשיאותו, וביתר שאת לאחר נשיאותו ולמעשה ברוב שנות הנהגתו הוא התגורר כאן ברובנה" מספר הרב שניאורסאהן. "לאחרונה, תוך כדי עזרה ליהודים רבים לברר את יהדותם באמצעות מציאת מסמכים בארכיון הממשלתי, גילינו עובדה מרעישה: מסתבר שבית הכנסת ששימש את הקהילה שלנו הוא בדיוק אותו בית הכנסת ששימש את הרב המגיד ואת תלמידיו הקדושים, בהם אדמוה"ר מחב"ד, רבי לוי יצחק מברדיטשוב, רבי מנחם מענדל הורודוקר, רבי אהרן מקרלין, ועוד צדיקים וקדושים ז"ע".

סימנים למקווה קדומה

את המסמכים מצאנו שלחנו לאנשי מקצוע בכדי לוודא את אמתותם" מתאר הרב שניאורסאהן, "ולאחר בדיקה מעמיקה וגילוי מסמכים נוספים, הוברר מעל לכל ספק שמבנה בית-הכנסת הוא אכן המבנה הנקרא 'אלטע קלוז' ששימש את הרב המגיד ממעזריטש וכל הנראה הוקם בשנת ה'תק"ך (1760), לפני 260 שנה. קשה לי לתאר במילים את ההתרגשות הרבה שמילאה אותי